

การศึกษาการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้านต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

นางสุจิน ไชยชมภู

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE
BEHAVIORS OF SCHIZIPHERENIC PATIENTS IN COMMUNITY,
BANGPLEE DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE

Ms. Sujeen chaichompoo

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for
The Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing Chulalongkorn University
Academic Year 2008

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ

การศึกษาการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่ทันต่อ
พฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอ
บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

โดย

นางสุจิน ไชยชมภู

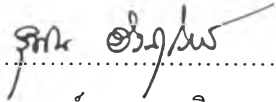
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

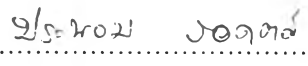
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

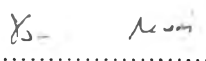
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นางสาวชลพร กองคำ)

สุจิน ไชยชมภู : การศึกษาการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้านต่อพฤติกรรม
การดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

(A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME ON
SELF-CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY,
BANGPLI DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุวัชชัย,
109 หน้า.

โครงการศึกษาอิสระเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแล
ตนเองของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน กลุ่ม
ตัวอย่างคือผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบ
เจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรม
สนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นและได้รับการตรวจความตรงเชิงเนื้อหา โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โปรแกรมนี้มีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมหลักๆ คือ การสร้าง
สัมพันธภาพ การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแลหลัก และการให้ความรู้ จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการ
ดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่บ้าน เช่น โรคจิตเภท การรักษาด้วยยาทางจิต การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริม
สุขภาพจิตครอบครัว และการป้องกันการกลับเป็นซ้ำ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์
พฤติกรรมดูแลตนเอง ซึ่งค่าความเชื่อมั่นอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ
ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบที (Paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วยจิตเภท หลังได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้
ความรู้ที่บ้าน ดีกว่าก่อนได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5077819936 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORDS : SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME/SELF-CARE
BEHAVIORS/SCHIZOPHRENIC PATIENTS

SUJEEN CHAICHOMPOO : A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE
PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC
PATIENTS IN COMMUNITY, BANGPLI DISTRICT, SAMUTPRAKARN
PROVINCE. INDEPENDENT PROJECT ADVISOR : ASSOC. PROF. ORAPHUN
LUEBOONTHAVATCHAI., Ph.D., RN. 109 pp.

The purposes of this independent study was to compare self-care behaviors of schizophrenic patients before and after the utilization of educative supportive program at home. The samples were 20 schizophrenic who met the inclusion criteria and residing in community, Bangpli District, Samutprakarn Province. The study instrument was educative supportive program at home which was developed by the researcher and validated by 3 experts. The main activities of this program composed of nurse-patients relationship, counseling, and providing essential knowledge related to caring patients at home such as schizophrenia, psychotropic treatment environmental management to promote family mental health, and preventing relapse. Data were collected using. Self-care behavior interview form that had Chronbach alpha reliability coefficient at .88. The dependent t-test was used in data analysis to test the study hypothesis.

Major finding were as follows :

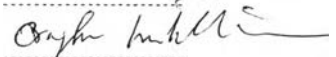
Self-care behaviors of schizophrenic patients after the utilization of educative supportive program at home was significantly better than that before at p.05

Field of Study : Mental health and Psychiatric Nursing

Academic Year : 2008.....

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งทางการศึกษา ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขด้วยความเมตตา เอาใจใส่ เสียสละเวลาส่วนตัว ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาตลอดมาจนเกิดความมุ่งมั่นให้ทำการศึกษาสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ. ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์ชลพร กองคำ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งกำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นางนารถฤดี วัชรศิษย์ ที่กรุณาอนุญาตให้นำเครื่องมือมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้านแก่ผู้ป่วยจิตเภท และใช้เครื่องมือในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์สมนึก หลิมศิริโรจน์ อาจารย์ชลพร กองคำ และอาจารย์จรรุวรรณ หีบท่าไม้ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของโปรแกรมและเครื่องมือ ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางพลี หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าตึกหลังคลอด และบุคลากรในตึกและในโรงพยาบาลทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจ และเอื้ออำนวยเรื่องเวลาระหว่างการศึกษานจนสามารถสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย

ขอกราบขอบพระคุณ แม่กานจันทร์ พันธุ์ม่วง และพ่อวินัย พันธุ์ม่วง ที่ดูแลเลี้ยงดู อบรมให้กำลังใจ ขอขอบคุณครอบครัว คุณภูมิภัทร และเด็กหญิงเขมจิรา ไชยชมภู บุตรสาว รวมทั้งญาติพี่น้อง หลานๆ ที่คอยให้กำลังใจ และขอบคุณสำหรับกำลังใจ และความห่วงใยจากคนที่รัก ที่มอบให้ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ทุกเรื่อง และทำให้ได้เพื่อนดีๆ

สุดท้ายนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้ป่วยจิตเภท และผู้ดูแลหลักทุกท่านและครอบครัว ขอให้มีความสุขกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรงสมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษาโครงการศึกษาอิสระ.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในโครงการศึกษาอิสระ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือเครื่องใช้ในการศึกษา.....	47
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	52
การดำเนินการโครงการศึกษาอิสระ.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 5 สรุปผลโครงการ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	95
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	98
ประวัติผู้เขียนโครงการอิสระ.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 1.....	54
2	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 2.....	55
3	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 3.....	55
4	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 4.....	56
5	รายงานผลการกำกับการศึกษา.....	67
6	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการเจ็บป่วย จำนวนครั้งของการเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน ของโรงพยาบาล.....	70
7	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ บ้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสนับสนุนและ ให้ความรู้ที่บ้าน.....	73